

ROZPORZĄDZENIA

ROZPORZĄDZENIE DELEGOWANE KOMISJI (UE) 2023/1615

z dnia 3 maja 2023 r.

uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/23 w odniesieniu do regulacyjnych standardów technicznych określających warunki, na jakich odszkodowanie, ekwiwalent pieniężny takiego odszkodowania lub wszelkie wpływy należne zgodnie z art. 63 ust. 1 tego rozporządzenia mają być przekazywane klientom i klientom pośrednim oraz warunki, na jakich przekazanie to uznaje się za proporcjonalne

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

KOMISJA EUROPEJSKA,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,

uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/23 z dnia 16 grudnia 2020 r. w sprawie ram na potrzeby prowadzenia działań naprawczych oraz restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji w odniesieniu do kontrahentów centralnych oraz zmieniające rozporządzenia (UE) nr 1095/2010, (UE) nr 648/2012, (UE) nr 600/2014, (UE) nr 806/2014 i (UE) 2015/2365 oraz dyrektywy 2002/47/WE, 2004/25/WE, 2007/36/WE, 2014/59/UE i (UE) 2017/1132 ⁽¹⁾, w szczególności jego art. 63 ust. 2 akapit trzeci,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Art. 63 rozporządzenia (UE) 2021/23 stanowi, że uzgodnienia umowne zezwalające członkom rozliczającym na przenoszenie na swoich klientów negatywnych skutków instrumentów restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji muszą również zawierać – w sposób równoważny i proporcjonalny – prawo klientów do wszelkiej rekompensaty lub odszkodowania, jakie otrzymują członkowie rozliczający zgodnie z art. 27 ust. 6 rozporządzenia (UE) 2021/23 lub wszelkiego ekwiwalentu pieniężnego takiej rekompensaty lub odszkodowania lub wszelkich wpływów, jakie otrzymują w wyniku roszczenia zgłoszonego zgodnie z art. 62 rozporządzenia (UE) 2021/23 („zwrot”), w zakresie, w jakim takie wpływy dotyczą pozycji klientów i ich wkładów, oraz że przepisy te mają również zastosowanie do uzgodnień umownych zawieranych przez klientów i klientów pośrednich oferujących pośrednie usługi rozliczeniowe swoim klientom.
- (2) Aby zapewnić równoważną i proporcjonalną wypłatę zwrotu, podmioty świadczące usługi rozliczeniowe powinny w sprawiedliwy i niedyskryminujący sposób dokonywać różnych form zwrotu na rzecz odpowiednich użytkowników usług rozliczeniowych. Część zwrotu otrzymana przez każdego odpowiedniego użytkownika usług rozliczeniowych powinna być proporcjonalna do wkładu wniesionego przez tego użytkownika usług rozliczeniowych na rzecz restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji CCP, do którego miał on pośredni dostęp za pośrednictwem odpowiedniego podmiotu świadczącego usługi rozliczeniowe i jeżeli taki wkład skutkuje płatnością na mocy art. 27 ust. 6 lub art. 62 rozporządzenia (UE) 2021/23 („kwalifikujący się wkład”). Z tego samego powodu użytkownicy usług rozliczeniowych powinni otrzymać zwrot bez żadnych potrąceń, chyba że użytkownik usług rozliczeniowych jest zobowiązany do zapłaty zobowiązania należnego i wymagalnego wobec podmiotu świadczącego usługi rozliczeniowe, który z kolei jest zobowiązany do przekazania zwrotu temu użytkownikowi usług rozliczeniowych. Aby jednak zapobiec sytuacji, w której takie potrącenie lub kompensowanie prowadzą do nadmiernego zmniejszenia kwot należnych użytkownikom usług rozliczeniowych na dalszych etapach łańcucha rozliczeniowego, w przypadku gdy odbiorca jest również podmiotem świadczącym usługi rozliczeniowe, zwrot, który ma zostać przekazany użytkownikom jego usług rozliczeniowych, powinien być obliczany na podstawie zwrotu otrzymanego przez ten podmiot świadczący usługi rozliczeniowe przed dokonaniem jakichkolwiek odliczeń lub potrąceń.

⁽¹⁾ Dz.U. L 22 z 22.1.2021, s. 1.

- (3) Zwroty powinny być przydzielane w sprawiedliwy i niedyskryminujący sposób wszystkim użytkownikom usług rozliczeniowych, którzy wnieśli kwalifikujący się wkład, oraz na własne rachunki podmiotu świadczącego usługi rozliczeniowe, jeżeli taki podmiot świadczący usługi rozliczeniowe również wniósł kwalifikujący się wkład. Aby w dalszym stopniu uniknąć dyskryminacji lub niesprawiedliwego traktowania, podmioty świadczące usługi rozliczeniowe nie powinny stosować żadnych klauzul podporządkowania ani żadnego rankingu przy wypłacie takich zwrotów.
- (4) Warunki rynkowe na etapie restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji będą prawdopodobnie bardzo trudne. Konieczne jest zatem zapewnienie użytkownikom usług rozliczeniowych przejrzystości oraz upewnienie ich, że aktywa finansowe i instrumenty finansowe przeznaczone do wypłaty zwrotu są chronione w przypadku niewykonania zobowiązania przez podmiot świadczący im usługi rozliczeniowe. Podmioty świadczące usługi rozliczeniowe powinny zatem, po otrzymaniu zwrotu w imieniu użytkownika usług rozliczeniowych, przechowywać taki zwrot na oddzielnym i wyodrębnionym rachunku.
- (5) Wachlarz aktywów finansowych lub instrumentów finansowych, które mogą być wykorzystywane na potrzeby wypłaty odszkodowania na rzecz członków rozliczających, klientów i klientów pośrednich, jest bardzo szeroki, a poszczególne aktywa i instrumenty wiążą się z różnymi rodzajami ryzyka. Aby zapewnić sprawiedliwą i równą wypłatę zwrotów, podmioty świadczące usługi rozliczeniowe powinny podzielić różne rodzaje aktywów finansowych i instrumentów finansowych, które otrzymali w ramach zwrotu, równo między każdego z użytkowników usług rozliczeniowych i swoje własne rachunki. Taki podział powinien być proporcjonalny do kwalifikującego się wkładu wniesionego przez tych użytkowników usług rozliczeniowych na rzecz restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji CCP, do którego mają pośredni dostęp za pośrednictwem tych podmiotów świadczących usługi rozliczeniowe, lub przez podmioty świadczące usługi rozliczeniowe w ramach tej procedury restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji.
- (6) Konieczne jest uwzględnienie specyfiki operacyjnej i przeszkód związanych z niektórymi rodzajami aktywów finansowych i instrumentów finansowych. Konieczne jest również zapewnienie w maksymalnym stopniu, aby użytkownik usług rozliczeniowych otrzymał adekwatny zwrot w przypadku, gdy użytkownik ten nie jest w stanie otrzymać określonego rodzaju składnika aktywów finansowych lub instrumentu finansowego lub wolałby nie otrzymywać określonego rodzaju składnika aktywów finansowych lub instrumentu finansowego z innych powodów. Podmiot świadczący usługi rozliczeniowe powinien zatem, na wniosek użytkownika usług rozliczeniowych i w miarę możliwości, przekazać dany składnik aktywów lub instrument innemu odbiorcy wyznaczonemu przez użytkownika usług rozliczeniowych. Jeżeli nie jest to możliwe, podmiot świadczący usługi rozliczeniowe powinien sprzedać osobie trzeciej odpowiednie aktywa lub instrumenty na rynku, po dominującej cenie rynkowej, a następnie przekazać przychody ze sprzedaży temu użytkownikowi usług rozliczeniowych.
- (7) Aby zapewnić przejrzystość i identyfikowalność, podmioty świadczące usługi rozliczeniowe powinny jak najlepiej informować użytkowników ich usług rozliczeniowych o wszelkich decyzjach podjętych w ramach procesu restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji w celu zrekompensowania wniesionych kwalifikujących się wkładów. Takie informacje powinny obejmować, w miarę możliwości, zakres decyzji o wniesieniu wkładu na rzecz restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji na mocy rozporządzenia (UE) 2021/23, strukturę zwrotu i obliczenie zwrotu, w tym sposób obliczenia przez podmiot świadczący usługi rozliczeniowe zwrotu na rzecz użytkownika usług rozliczeniowych. Z tego samego powodu oraz w celu zapewnienia, aby użytkownicy usług rozliczeniowych rozumieli związek między wniesionym wkładem a otrzymanym zwrotem, podmioty świadczące usługi rozliczeniowe powinny informować użytkowników usług rozliczeniowych, w miarę możliwości i bez naruszania jakichkolwiek ograniczeń dotyczących poufności, o ogólnej kwocie wypłaty i strukturze zwrotu.
- (8) Podstawę niniejszego rozporządzenia stanowi projekt regulacyjnych standardów technicznych przedłożony Komisji przez Europejski Urząd Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych (ESMA).
- (9) ESMA przeprowadził otwarte konsultacje publiczne w zakresie projektu regulacyjnych standardów technicznych, który stanowi podstawę niniejszego rozporządzenia, dokonał analizy potencjalnych powiązanych kosztów i korzyści oraz zwrócił się o poradę do Grupy Interesariuszy z Sektora Giełd i Papierów Wartościowych ustanowionej na podstawie art. 37 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1095/2010 ⁽²⁾,

⁽²⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1095/2010 z dnia 24 listopada 2010 r. w sprawie ustanowienia Europejskiego Urzędu Nadzoru (Europejskiego Urzędu Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych), zmiany decyzji nr 716/2009/WE i uchylecia decyzji Komisji 2009/77/WE (Dz.U. L 331 z 15.12.2010, s. 84).

PRZYJMUJE NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

Artykuł 1

Definicje

Do celów niniejszego rozporządzenia stosuje się następujące definicje:

- 1) „podmiot świadczący usługi rozliczeniowe” oznacza członka rozliczającego zdefiniowanego w art. 2 pkt 14 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 648/2012 ⁽³⁾, klienta zdefiniowanego w art. 2 pkt 15 rozporządzenia (UE) nr 648/2012, klienta pośredniego, klienta pośredniego drugiego rzędu lub klienta pośredniego trzeciego rzędu zdefiniowanego w art. 1 lit. b), d) lub e) rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2017/2154 ⁽⁴⁾, który świadczy usługi rozliczeniowe, bezpośrednio lub pośrednio, w Unii;
- 2) „użytkownik usług rozliczeniowych” oznacza klienta zdefiniowanego w art. 2 pkt 15 rozporządzenia (UE) nr 648/2012 lub klienta pośredniego, klienta pośredniego drugiego rzędu lub klienta pośredniego trzeciego rzędu zdefiniowanego w art. 1 lit. b), d) lub e) rozporządzenia delegowanego (UE) 2017/2154, który korzysta z usług rozliczeniowych świadczonych przez podmiot świadczący usługi rozliczeniowe;
- 3) „zwrot” oznacza rekompensatę lub odszkodowanie otrzymane przez członków rozliczających zgodnie z art. 27 ust. 6 rozporządzenia (UE) 2021/23, w tym instrumenty właścicielskie, instrumenty dłużne lub instrumenty uznające roszczenie względem przyszłych zysków CCP, lub wszelkie ekwiwalenty pieniężne takiej rekompensaty lub takiego odszkodowania lub wszelkie wpływy, które otrzymują w wyniku roszczenia zgłoszonego zgodnie z art. 62 rozporządzenia (UE) 2021/23, w tym w przypadku gdy którakolwiek z tych kwot, o których mowa w tych artykułach, jest przekazywana użytkownikowi usług rozliczeniowych;
- 4) „kwalifikujący się wkład” oznacza wkład, który użytkownik usług rozliczeniowych wnosi za pośrednictwem członka rozliczającego CCP, na warunkach określonych w art. 63 rozporządzenia (UE) 2021/23, na rzecz CCP objętego restrukturyzacją i uporządkowaną likwidacją, do którego ma pośredni dostęp za pośrednictwem podmiotu świadczącego usługi rozliczeniowe i w przypadku gdy, w wyniku wkładu dokonanego za pośrednictwem członka rozliczającego CCP w ramach procedury restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji, nastąpił zwrot.

Artykuł 2

Forma zwrotu

Zwrot wypłacony lub przyznany podmiotowi świadczącemu usługi rozliczeniowe i przekazany użytkownikowi usług rozliczeniowych może przyjąć formę środków pieniężnych, instrumentów finansowych, instrumentów właścicielskich, instrumentów dłużnych lub instrumentów uznających roszczenie względem przyszłych zysków CCP.

Artykuł 3

Wypłata zwrotu

1. Podmioty świadczące usługi rozliczeniowe w sprawiedliwy i niedyskryminujący sposób dokonują wypłaty odpowiedniego zwrotu na rzecz wszystkich użytkowników usług rozliczeniowych, którzy wnieśli kwalifikujący się wkład, w tym na rzecz użytkowników usług rozliczeniowych, którzy nie są już użytkownikami usług rozliczeniowych podmiotu świadczącego usługi rozliczeniowe otrzymującego zwrot, proporcjonalnie do kwalifikującego się wkładu wniesionego przez każdego z tych użytkowników usług rozliczeniowych.

⁽³⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 648/2012 z dnia 4 lipca 2012 r. w sprawie instrumentów pochodnych będących przedmiotem obrotu poza rynkiem regulowanym, kontrahentów centralnych i repozytoriów transakcji (Dz.U. L 201 z 27.7.2012, s. 1).

⁽⁴⁾ Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2017/2154 z dnia 22 września 2017 r. uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 600/2014 w odniesieniu do regulacyjnych standardów technicznych w zakresie ustaleń dotyczących rozliczeń pośrednich (Dz.U. L 304 z 21.11.2017, s. 6).

2. Podmioty świadczące usługi rozliczeniowe obliczają zwrot, który ma zostać wypłacony, w przejrzysty sposób, i informują oddzielnie każdego użytkownika usług rozliczeniowych zgodnie z art. 5 ust. 2 lit. c).

3. Podmioty świadczące usługi rozliczeniowe przydzielają zwrot na swoje własne rachunki i na rachunki użytkowników ich usług rozliczeniowych, którzy wnieśli kwalifikujący się wkład na podstawie obliczenia wniesionego kwalifikującego się wkładu, i nie dyskryminują poszczególnych odbiorców ani nie tworzą ich rankingu. Podmioty świadczące usługi rozliczeniowe nie przydzielają żadnej części zwrotu na swój własny rachunek przed przydzieleniem na rachunki użytkowników ich usług rozliczeniowych, którzy wnieśli kwalifikujący się wkład, części zwrotu, do której ci użytkownicy usług rozliczeniowych są uprawnieni.

4. Podmioty świadczące usługi rozliczeniowe mogą dokonać odliczeń lub potrąceń od zwrotu, w przypadku gdy użytkownik usług rozliczeniowych jest zobowiązany do zapłaty zobowiązania należnego i wymagalnego wobec podmiotu świadczącego usługi rozliczeniowe, który z kolei, zgodnie z art. 63 rozporządzenia (UE) 2021/23, jest zobowiązany do przekazania zwrotu temu samemu użytkownikowi usług rozliczeniowych.

Jeżeli jednak odbiorca jest również podmiotem świadczącym usługi rozliczeniowe, zwrot, który ma zostać przekazany użytkownikom jego usług rozliczeniowych, oblicza się na podstawie zwrotu, który miał otrzymać podmiot świadczący usługi rozliczeniowe przed dokonaniem odliczeń lub potrąceń, o których mowa w akapicie pierwszym.

5. Podmiot świadczący usługi rozliczeniowe przechowuje zwrot otrzymany zgodnie z art. 27 ust. 6 lub art. 62 rozporządzenia (UE) 2021/23 na oddzielnym i wyodrębnionym rachunku do czasu pełnej wypłaty wszystkich należnych zwrotów.

Artykuł 4

Rodzaj zwrotu i dostawa

1. W przypadku gdy zwrot obejmuje różne rodzaje aktywów finansowych lub instrumentów finansowych, niezależnie od tego, czy te aktywa lub instrumenty finansowe przyjmują formę środków pieniężnych, instrumentów właścicielskich, instrumentów dłużnych lub wszelkich innych instrumentów uznających roszczenie względem przyszłych zysków CCP objętego restrukturyzacją i uporządkowaną likwidacją, podmioty świadczące usługi rozliczeniowe dzielą ten zwrot według rodzaju aktywów lub instrumentów. Każdy podmiot świadczący usługi rozliczeniowe następnie przydziela i wypłaca zwrot każdemu użytkownikowi jego usług rozliczeniowych oraz na swój własny rachunek, jeżeli jest uprawniony do zwrotu, proporcjonalnie do wniesionego kwalifikującego się wkładu i w takiej samej proporcji każdego rodzaju aktywów finansowych lub instrumentów finansowych.

2. Podmiot świadczący usługi rozliczeniowe, który – ze względu na ograniczenia rozrachunku lub inną przeszkodę utrudniającą przenoszenie niektórych aktywów lub instrumentów – nie jest w stanie dokonać wypłaty zwrotu na rzecz użytkownika usług rozliczeniowych, który wniósł kwalifikujący się wkład, w formie wymaganej w ust. 1, niezwłocznie powiadamia o tym odpowiedniego użytkownika usług rozliczeniowych.

3. W przypadku gdy ograniczenie rozrachunku lub przeszkoda, o których mowa w ust. 2, nie mogą zostać usunięte w terminie trzech dni roboczych od otrzymania przez użytkownika usług rozliczeniowych powiadomienia, o którym mowa we wspomnianym ustępie, podmiot świadczący usługi rozliczeniowe zwraca się do użytkownika usług rozliczeniowych o wyznaczenie alternatywnego odbiorcy odpowiednich aktywów lub instrumentów w terminie pięciu dni roboczych. Użytkownik usług rozliczeniowych może również zwrócić się do podmiotu świadczącego usługi rozliczeniowe o przekazanie aktywów finansowych lub instrumentów finansowych alternatywnemu odbiorcy. W przypadku gdy użytkownik usług rozliczeniowych wyznaczył alternatywnego odbiorcę, podmiot świadczący usługi rozliczeniowe przekazuje aktywa finansowe lub instrumenty finansowe temu alternatywnemu odbiorcy w zakresie, w jakim jest to możliwe i po rozsądnych dla użytkownika usług rozliczeniowych kosztach.

4. W przypadku gdy przeniesienie na rzecz alternatywnego odbiorcy na podstawie ust. 3 nie jest możliwe, podmiot świadczący usługi rozliczeniowe informuje o tym na piśmie odpowiedniego użytkownika usług rozliczeniowych w terminie trzech dni roboczych od wyznaczenia alternatywnego odbiorcy, podając przyczyny braku możliwości dokonania tego przeniesienia. W takim przypadku podmiot świadczący usługi rozliczeniowe sprzedaje dane aktywa lub instrumenty osobie trzeciej na uznanym rynku papierów wartościowych po dominującej cenie rynkowej i przekazuje użytkownikowi usług rozliczeniowych przychody ze sprzedaży, po odliczeniu wszelkich uzasadnionych kosztów sprzedaży.

Artykuł 5

Informacje na temat zwrotu

1. Podmioty świadczące usługi rozliczeniowe powiadamiają na piśmie użytkowników usług rozliczeniowych, którzy wnieśli kwalifikujący się wkład, o wszelkich zwrotach, do których użytkownicy ci są uprawnieni.
2. Powiadomienie, o którym mowa w ust. 1, zawiera wszystkie następujące informacje:
 - a) w stosownych przypadkach kopię decyzji organu ds. restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji, zgodnie z którą członek rozliczający jest uprawniony do otrzymania kwoty stwierdzonej różnicy, o której mowa w art. 62 rozporządzenia (UE) 2021/23;
 - b) w stosownych przypadkach kopię decyzji organu ds. restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji zobowiązującej CCP do wypłaty rekompensaty członkom rozliczającym, którzy ponieśli nadwyżkę strat, o której mowa w art. 27 ust. 6 akapit pierwszy rozporządzenia (UE) 2021/23, wraz z wyjaśnieniem, w jaki sposób kwotę tę odlicza się od wszelkich uprawnień do otrzymania kwoty różnicy, o której mowa w art. 62 rozporządzenia (UE) 2021/23;
 - c) jasne i precyzyjne informacje na temat zwrotu, który ma zostać wypłacony użytkownikowi usług rozliczeniowych, oraz na temat metodyki zastosowanej do obliczenia takiego zwrotu;
 - d) jasne i precyzyjne informacje na temat zwrotu otrzymanego przez podmiot świadczący usługi rozliczeniowe przed dokonaniem jakiegokolwiek potrącenia lub innych odliczeń zgodnie z art. 3 ust. 4 niniejszego rozporządzenia;
 - e) jasne i precyzyjne informacje na temat formy, w jakiej dokonano zwrotu na rzecz podmiotu świadczącego usługi rozliczeniowe, z rozróżnieniem na środki pieniężne i instrumenty finansowe oraz na poszczególne formy instrumentów finansowych, w tym instrumenty właścicielskie, instrumenty dłużne lub instrumenty uznające roszczenie względem przyszłych zysków CCP, a także informacje na temat struktury zwrotu na rzecz użytkownika usług rozliczeniowych;
 - f) z zastrzeżeniem wszelkich ograniczeń dotyczących poufności, ogólne informacje dotyczące wypłaty zwrotów użytkownikom usług rozliczeniowych podmiotu świadczącego usługi rozliczeniowe i wypłaty zwrotu na własne rachunki podmiotu świadczącego usługi rozliczeniowe;
 - g) wszelkie obliczenia odsetek lub wszelkie inne istotne czynniki wpływające na zwrot.

Artykuł 6

Wejście w życie

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie dwudziestego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia 3 maja 2023 r.

W imieniu Komisji
Przewodnicząca
Ursula VON DER LEYEN